

Locatiesturing belangrijk; implementatie van andere maatregelen nu eerst op orde brengen

Nederland staat voor een grote uitdaging om het tekort aan transportcapaciteit voor elektriciteit op te lossen. Daarvoor moeten door netbeheerders grote investeringen in uitbreidingen van het net worden gedaan. De ACM heeft al meerdere maatregelen geïntroduceerd om het net slimmer te kunnen gebruiken, zodat er ook ruimte komt voor meer gebruikers op het net. Zo zijn tijdgebonden tarieven ingevoerd op het landelijke transportnet en worden alternatieve transportrechten geïmplementeerd op zowel het landelijke als het regionale net. Daarnaast werkt de ACM aan de invoering van een invoedingstarief.¹

Locatiesturing is een andere maatregel die kan bijdragen aan een efficiënte benutting van het net en een demping van de stijgende netkosten. Locatiesturing zorgt ervoor dat vraag en aanbod van elektriciteit fysiek dicht bij elkaar komen te liggen. Dit betekent dat netbeheerders minder infrastructuur nodig hebben om elektriciteit van een aanbieder naar een afnemer te transporteren. Dat helpt om de investeringsopgave in het elektriciteitsnet te verminderen. Een concreet en actueel voorbeeld hiervan betreft de keuze voor de vestigingslocatie van installaties voor waterstofproductie en elektriciteitsopslag. Door deze installaties dicht in de buurt te plaatsen van waar elektriciteit wordt opgewekt, wordt de druk op de netinfrastructuur beperkt en hoeft er minder in het elektriciteitsnet te worden geïnvesteerd.

Locatiesturing kan op meerdere manieren, bijvoorbeeld via ruimtelijke ordening of door financiële prikkels. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) heeft verkend of locatiedifferentiatie in de tariefstructuur voor het elektriciteitsnet een positieve bijdrage kan leveren aan locatiesturing. Met locatiedifferentiatie doelt de ACM op een tariefsysteem waarbinnen de geografische locatie mede bepalend is voor de hoogte van de nettarieven.

Op basis van haar verkenning concludeert de ACM dat differentiatie in de tarieven op basis van locatie in theorie een bijdrage kan leveren aan een efficiënter netgebruik. Een tarief dat rekening houdt met de locatie van de gebruiker sluit ook goed aan bij het uitgangspunt dat een netgebruiker de daadwerkelijke kosten betaalt die hij veroorzaakt. Dit is het zogenoemde uitgangspunt van kostenreflectiviteit.²

Tegelijk zijn er al meerdere maatregelen in uitwerking en er komen nog enkele aan, waaronder tijdgedifferentieerde tarieven. Netbeheerders geven aan dat het invoeren van een locatieafhankelijk nettarif daardoor niet eerder dan 2030 lukt. Bovendien kent de vormgeving van een locatiegedifferentieerd tarief de nodige uitdagingen. De ACM wil dat netbeheerders eerst andere maatregelen volledig implementeren. Dit geeft ook tijd om de effectiviteit van deze maatregelen te evalueren. Dan is de interactie met locatiedifferentiatie beter in te schatten, wat van belang is voor de vormgeving van het tarief.

Nieuwe inzichten en ontwikkelingen in de toekomst kunnen ervoor zorgen dat de ACM besluit om locatiedifferentiatie in de tariefstructuur eerder prioriteit te geven. Locatiesturing is een voorbeeld van een decentrale oplossing die bijdraagt aan een efficiëntere inrichting van het energiesysteem van de toekomst. De ACM blijft verkennen welke mogelijkheden decentrale oplossingen in het totale energiesysteem kunnen bieden voor netgebruikers.

Uitdagingen vormgeving locatiedifferentiatie

Uit de verkenning blijkt dat locatiedifferentiatie in de praktijk vooralsnog moeilijk vorm te geven is. Het is lastig om kostencomponenten objectief toe te wijzen aan specifieke locaties wat de basis vormt voor het

¹ [Overzicht en inzicht congestiemaatregelen ACM | ACM](#)

² [Uitgangspunten voor de tariefstructuur elektriciteit | ACM](#)

aangepaste tarief. Daarnaast worden de verschillen in kosten tussen locaties vooral bepaald door de aanwezigheid van andere netgebruikers en hoe die het net gebruiken. Dat betekent dat het tarief voor een groot deel afhankelijk is van het gedrag van andere netgebruikers. Tarieven kunnen daardoor per locatie verschillen en moeten telkens worden aangepast wanneer de verhouding tussen vraag en aanbod in een gebied verandert. Deze aanpassingen zijn nodig om de systeemefficiëntie te blijven bevorderen en de kostenreflectiviteit te waarborgen. Hierdoor wordt de tariefontwikkeling ook minder voorspelbaar, wat van invloed is op de investeringsbeslissingen van netgebruikers. Gelet op al deze uitdagingen, is ook de interactie met al geïntroduceerde maatregelen moeilijk in te schatten, wat de vormgeving van locatiedifferentiatie verder bemoeilijkt.

In de gesprekken die de ACM met marktpartijen heeft gevoerd, wordt daarnaast aangegeven dat de nettarieven een factor zijn in het kiezen van een locatie, maar dat ook andere factoren meewegen, zoals de beschikbaarheid van fysieke ruimte, de lokale afzetmarkten of de mogelijkheid om een vergunning te krijgen. Het handelingsperspectief van netgebruikers verschilt daardoor onderling, wat het ingewikkelder maakt om locatiedifferentiatie op een non-discriminatoire wijze vorm te geven.

De ACM heeft voor haar verkenning met verschillende belanghebbenden gesproken, waaronder Netbeheer Nederland, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), het Interprovinciaal Overleg (IPO) en het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG), evenals brancheorganisaties van (duurzame) energieproducenten, energieverbruikers, energieopslagbedrijven en waterstofproducenten.

Daarnaast zijn publieke adviezen en aanbevelingen meegewogen, zoals het Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) naar de bekostiging van de elektriciteitsinfrastructuur en het recente advies van de Europese Commissie over tariefregulering.³ In dat advies merkt de Europese Commissie op dat locatiedifferentiatie in de tariefstructuur kan bijdragen aan een betere kostenreflectiviteit van de tarieven en aan het terugdringen van netcongestie.

³ Zie voor het IBO: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2025/03/07/schakelen-naar-de-toekomst-over-bekostiging-elektriciteitsinfrastructuur>. Zie voor het recente advies van de Europese Commissie met betrekking tot de tariefregulering: <https://www.acer.europa.eu/sites/default/files/documents/Publications/2025-ACER-Electricity-Network-Tariff-Practices.pdf>.